

DEEL 1 – Blanca

(september 2022)



Ik deed mijn ogen open. Sloot ze. Opende ze weer. Knipperde een paar keer om mijn blik te focussen. Boven me een vaalwit plafond, met links in de hoek een vochtvlek in de vorm van een zeester. Ik draaide mijn hoofd. Rechts van me een nachtkastje van donker hout en een beige nachtlampje. Tegenover me twee ramen, waarvan de donkere gordijnen – blauw? – dichtgetrokken waren. Toch lieten ze genoeg licht door om de voorwerpen in de kamer te kunnen onderscheiden. Een slaapkamer, want ik lag in een bed, een eenpersoonsbed, met mijn armen boven op de strakgetrokken dekens. Of correctie, een wit laken over een lichtblauwe deken. Een plat kussen. Waarom wist ik niet, maar ik voelde dat ik een hekel had aan platte kussens.

Ik herkende de slaapkamer niet. Die mat ongeveer vier bij drie meter en was spartaans ingericht. Behalve het nachtkastje stond er een stoel naast mijn bed, gemaakt van hout, geen fijne fauteuil. En links van me een grote kast, een antiek exemplaar.

Spartaans betekent: van weinig of geen comfort voorzien. Het woord stamt uit de Griekse stad Sparta uit de oudheid, waarvan de zeer weerbare bewoners eeuwenlang een sober, streng gereguleerd en militaristisch leven leidden waarin geen of nauwelijks plaats was voor een uitgebreid familieleven of geestelijke activiteiten, kunst of cultuuruitingen.

Wat betekende het dat ik wist wat spartaans was en waar het van afgeleid was? Want ik wist niet wie ik was. Of waar ik was. Of wat ik hier deed. Of hoelang ik hier al lag. Waarom lag ik hier überhaupt?

Had ik een ongeluk gehad? Waarom bevond ik me dan niet in een ziekenhuis?

Ik hief mijn hoofd. Grijs vloerbedekking. Dat was goed nieuws, dat ik mijn hoofd omhoog kon krijgen. En mijn armen kon bewegen. Net als mijn benen.

Ik ging overeind zitten, sloeg de deken terug en wachtte tot de duizeligheid wegtrok. Ik droeg een nachthemd, lichtblauw, dat tot net onder mijn knieën kwam. Een oma-achtig nachthemd. De randen waren afgezet met wit kant. Geen bh. Geen ringen om mijn vingers of armbandjes rond mijn polsen. Op de een of andere manier voelde dat kaal.

Ik liet mijn benen over de rand van het bed bungelen. Mijn tenen zochten de vloerbedekking, die ruw aanvoelde. Slanke benen. Geen nagellak op mijn tenen. Veel te lange teennagels. En veel te veel haar op mijn benen. Ik gruwde ervan. Mijn nachthemd schoof omhoog en ik zag dat ik een pamber droeg. Die constatering deed me walgen. Meteen daarna rook ik de muffe geur van plas. En mezelf. Zweet. Geen gewoon zweet, maar een vieze, chemische geur. De natte pamber plakte aan mijn billen en tussen mijn dijen. Ik rukte het ding los, vouwde het dicht en smeed het in een hoek, zo ver mogelijk bij me vandaan.

Ik luisterde of er geluiden hoorbaar waren.

‘Hallo?’

Mijn eigen stem deed me schrikken. Schor en zacht. Ik probeerde het nog een keer. Harder.

Achter me was de deur. Net op het moment dat ik besloot om een poging te doen ernaartoe te lopen, zwaaide de deur open.

‘Ben je wakker?’

Een vrouw kwam binnen. In een paar stappen was ze bij me. Ze boog zich voorover en legde haar hand op mijn schouder. Ze had schouderlang bruin haar dat licht krulde. Boven op haar hoofd was grijze uitgroei zichtbaar. Ze was slank en van gemiddelde lengte. Er was niets opvallends aan haar, behalve misschien haar mond, vanwege de volle lippen. Geen make-up. Ze had een overslagjurk aan, waarvan ik de kleur niet helemaal kon onderscheiden in het schemerdonker van de kamer. Aan haar voeten droeg ze Birkenstocks. Vandaar dat ik haar niet had horen aankomen. Rimpels rond haar ogen en mond. Ik schatte haar midden vijftig. Er hing een geur van eten om haar heen.

Het leek me dat het goed nieuws was dat ik wakker was, maar de ogen van de vrouw stonden bezorgd, al glimlachte ze. Geruststellend? Aardig?

‘Ben jij mijn moeder?’

‘Ja,’ zei ze.

De korte pauze tussen mijn vraag en haar antwoord viel me op.

‘Wie ben ik?’

‘Weet je dat niet?’

Ik schudde mijn hoofd, waardoor mijn haar voor mijn ogen viel. Ik veegde het achter mijn oren. Mijn haar voelde vettig aan. ‘Ik wil mijn haar wassen.’

‘Dat is goed. Ik laat het bad vollopen voor je.’

‘Ik wil graag douchen.’ Ik had een hekel aan in bad gaan. Te heet. En daarna te koud.

Ze knikte, pakte mijn onderbenen en legde die weer op het bed. ‘Ga nog maar even liggen, dan zet ik de douche aan en kom ik je zo halen.’ Ze trok de la van het nachtkastje open en haalde er iets uit. Pas toen ze mijn arm vastpakte, zag ik dat het een injectienaald was. Ik wilde mijn arm terugtrekken, maar de naald prikte al door mijn huid heen.

‘Wat was dat?’

‘Voor je gezondheid.’

‘Wat is er met me? Waarom lig ik hier?’

‘Weet je dat niet meer?’

Hetzelfde antwoord als eerder, realiseerde ik me toen ze het laatje dichtduwde. Ik ving nog net een glimp op van een grote hoeveelheid injectienaalden.

‘Je hebt geen antwoord gegeven op mijn vraag.’

‘Welke vraag, schat?’ Ze leek nerveus.

Wie ik ben, wilde ik zeggen, maar mijn tong werd ineens onmogelijk zwaar. Zo zwaar dat ik die niet meer kon bewegen. Ik voelde nog dat het laken en de deken over mijn borst werden getrokken en daarna werd het zwart.

Iemand knipte de nagels van mijn rechterhand. Ik trok mijn hand terug toen er te ver werd ingeknipt.

‘God, wat laat je me schrikken,’ zei de vrouw. Mijn moeder, corrigeerde ik mezelf.

Hoe noemde ik haar?

Mama.

Mam.

Ma.

Moeder. Ik proefde de combinaties van letters op mijn tong. Het smaakte allemaal niet goed.

‘Wat gaf je me gisteren?’ Was het wel gisteren geweest? Hoelang had ik geslapen?

‘Gisteren?’

‘Ik zou douchen en toen gaf je me een prik waardoor ik in slaap viel.’

‘Nee hoor, lieve schat. Ik heb de douche aangezet voor je en toen ik terugkwam was je in slaap gevallen.’ Ze pakte mijn hand weer vast. De hare was ruw en schaaftte tegen mijn huid. Het voelde onaangenaam en ik wilde mijn hand weer terugtrekken.

‘Dat kan ik zelf wel.’

‘Ik ben bijna klaar,’ zei ze en knipte verder.

‘Wat zat er dan in die prik?’

‘Dat was een antistollingsmedicijn. Tegen trombose. Als je lang ligt, heb je dat nodig om stolling van je bloed tegen te gaan,’ zei ze. ‘Het is zo meteen weer tijd voor de volgende.’

‘Je hebt niet verteld wat ik hier doe. Wat heb ik? Waarom lig ik hier? Wie ben ik? Ik herinner me niets,’ zei ik. Ik wist niet eens hoe ik heette of hoe oud ik was. Mijn gedachten gaven geen enkele indicatie van mijn leeftijd. Mijn lichaam zou die misschien verraden. Ik had geen rimpelige handen, maar wat zei dat? Nee, ik kon er niet eens naar gissen. Of misschien wel, als ik keek naar mijn moeder. Ze was midden vijftig. Als ze me jong had gekregen, was ik nu rond de 25. Of twintig.

Ze leek niet te schrikken. ‘Ja, de dokter zei al dat dat kon gebeuren.’ Ze zuchtte diep. ‘Je hebt een auto-ongeluk gehad en je bent in coma geraakt.’

‘Waarom lig ik dan niet in het ziekenhuis?’

‘Het is al een tijd geleden. Je bleef in coma, niet responsief waaksyndroom wordt dat genoemd.’

‘Wat voor syndroom?’

‘Het betekent dat je zelf kunt ademen, slikken, dat je een dag- en nachtritme hebt en soms ook je ogen opendoet. Je had geen apparaten meer nodig en daarom besloot ik je thuis te verzorgen. Ik ben verpleegkundige, zie je.’

De woorden stapelden zich als stenen op in mijn hoofd. Ik probeerde de informatie te verwerken. Ongeluk. Coma. De stenen werden een wankele stapel die me dreigde te verpletteren.

‘Hoelang geleden?’

‘Nu drie jaar bijna.’

Godsamme, lag ik hier al drie jaar weg te teren? Ik likte mijn droge lippen. ‘Hoe heet ik?’

‘Blanca.’

Ze had net zo goed Selma kunnen zeggen. Of Jenny. Freya. Marie. Ik voelde helemaal niks bij de naam, geen enkel sprankje herkenning. Het was ook geen bijzondere naam die iets uitdrukte. Zoals Agatha. Of Martha. Daar had ik meteen een gevoel bij.

‘En hoe heet jij?’

‘Hannah.’



‘Hoe oud ben ik?’

‘29,’ zei ze.

Ik kreunde. 29. Misschien op de helft van mijn leven, als ik mazzel had op een derde. Had ik gestudeerd? Werkte ik? Waar? Wie waren mijn vrienden? Had ik een vriendje? Nu niet meer, niemand ging wachten op een patiënt die al drie jaar in coma lag en weinig kans had om te ontwaken. Had ik op mezelf gewoond? Was dit mijn kamer? Waarom was die zo kaal dan? Had ik kinderen? Was ik moeder?

‘Rustig aan, schat.’

Kennelijk had ik de vragen hardop gesteld.

‘Ik wil het weten. Ik moet het weten.’

‘Dat snap ik.’

‘En ik wil mezelf zien. Heb je een spiegel?’

‘Ga ik voor je halen. Maar eerst die prik.’

Ze trok de la weer open en haalde er een injectienaald uit. Ik keek de andere kant op toen de naald in mijn huid verdween. Meteen daarna voelde ik me weer doezelig worden. Ik zweefde weg.

Prik is slapen, prentte ik mezelf in, ook al zei mijn moeder van niet. Dat was vreemd. Net zoals het vreemd was dat ze niet erg blij leek dat ik uit mijn coma was ontwaakt. Het was toch een wonder?